

METODOLOŠKO POJASNILO

POSLOVANJE PODJETIJ V TELEKOMUNIKACIJSKEM SEKTORJU

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Poslovanje podjetij v telekomunikacijskem sektorju, Slovenija, letno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravila Nataša Gostiša

Zadnjič osveženo: 30. 11. 2016

1. NAMEN

Namen objave je prikaz gibanja storitev javnih elektronskih komunikacijskih storitev, predvsem storitev prenosa govora in podatkov. Letno objavimo tudi podatke o operaterjih, infrastrukturi, zaposlenosti, prihodkih in investicijah s področja elektronskih komunikacij.

Ključne statistike so:

- število fiksnih telefonskih priključkov,
- število uporabnikov mobilnega omrežja,
- število poslanih SMS-sporočil,
- trajanje odhodnega prometa iz mobilnega omrežja v 1000 min,
- trajanje odhodnega prometa iz fiksnega omrežja v 1000 min.

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Dogovor o sodelovanju pri posredovanju podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij med Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS) in Statističnim uradom RS (SURS) – 21. 6. 2012

Podatki so mednarodno primerljivi s podatki institucij, navedenih na spletni strani AKOS-a: <http://www.akos-rs.si/mednarodno-sodelovanje>.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni četrtletni podatki, je elektronska komunikacijska storitev. Vse elektronske komunikacijske storitve razen mednarodnega gostovanja, podatkov o operaterjih, infrastrukturi, zaposlenih, prihodkov, investicij, so objavljene glede na status uporabnika (gospodinjstva oz. zasebni in poslovni).

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Zajete so vse enote, ki opravljajo opazovane dejavnosti (elektronske komunikacijske storitve) in so po Zakonu o elektronskih komunikacijah vpisane v uradno evidenco operaterjev. Zajetje je popolno.

Enote opazovanja za dejavnost elektronskih komunikacijskih storitev so aktivni operaterji omrežja in izvajalci javnih storitev elektronskih komunikacij (v nadaljnjem besedilu: operaterji), vpisani v Register operaterjev pri Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: AKOS, bivša APEK). Po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) 2008 sodijo te enote v področje Telekomunikacijske dejavnosti – oddelek 61 (predhodna klasifikacija dejavnosti: 64.2 – Telekomunikacije).

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Od leta 2007 podatke o elektronskih komunikacijskih storitvah za potrebe raziskave o poslovanju podjetij v telekomunikacijskem sektorju (KO-TEL/L) SURS-u sporoča AKOS (administrativni vir). Z letnim vprašalnikom za zbiranje podatkov o razvoju trga elektronskih komunikacij se zberejo podatki o operaterjih, infrastrukturi, zaposlenosti, prihodkih in investicijah s področja elektronskih komunikacij.

6. DEFINICIJE

Elektronska komunikacijska storitev je storitev, ki se navadno izvaja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih; zajema telekomunikacijske storitve in storitve prenosa po omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, ne zajema pa storitev, s katerimi se zagotavljajo programske vsebine ali izvaja nadzor nad uredniško oblikovanimi programskimi vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami. Elektronska komunikacijska storitev ne zajema storitev informacijske družbe, ki niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih.

Operater je operater omrežja oziroma izvajalec storitve.

Operater omrežja je fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja javno komunikacijsko omrežje ali pripadajoče zmogljivosti, ali je obvestila pristojni urejevalni (regulativni) organ o nameravanem zagotavljanju javnega komunikacijskega omrežja ali pripadajočih zmogljivosti.

Izvajalec storitve je fizična ali pravna oseba, ki izvaja javno komunikacijsko storitev ali je obvestila pristojni urejevalni (regulativni) organ o nameravanem izvajanju javne komunikacijske storitve.

Operater fiksnega telefonskega omrežja je operater javnega komunikacijskega fiksnega omrežja, ki ponuja telekomunikacijske povezave v domačem omrežju.

Operater mobilnega telefonskega omrežja je operater javnega komunikacijskega mobilnega omrežja, bodisi digitalnega ali analognega. Prenos signalov po satelitu ni zajet.

Operater za mednarodne klice je operater fiksnih javnih komunikacijskih omrežij, ki ponujajo mednarodne storitve elektronskih komunikacij.

Ponudnik kabelskih in satelitskih storitev je ponudnik kabelskih in satelitskih storitev interaktivnih elektronskih komunikacij. Storitve za zagotavljanje programskih vsebin niso zajete.

Ponudnik internetnih storitev je ponudnik storitev dostopa do interneta.

Telefonski priključek je fizična omrežna priključna točka, preko katere je naročniku omogočen dostop do javnega komunikacijskega omrežja, in ki vključuje vse tehnične načine dostopa, kot so npr. PSTN, ISDN, xDSL, VoIP itd.

ISDN – Integrated Service Digital Network – je digitalno omrežje, ki omogoča neposredne storitve za vse vrste priključkov in hkraten prenos glasu, slike in podatkov.

Priključek VoIP (Voice over Internet Protocol) je širokopasovni priključek, na katerem je omogočena storitev upravljane IP telefonije. IP telefonija oz. VoIP kot javno dostopna telefonska storitev na fiksni lokaciji je upravljana govorna storitev, ki ima dodeljeno telefonsko številko iz javnega številskega prostora, za katero je omogočena prenosljivost in dostop do storitev klica v sili.

Zakupljeni vodi so vrsta elektronskih komunikacijskih zmogljivosti, ki uporabniku omogočajo transparentne nekomutirane prenosne povezave med omrežnimi priključnimi točkami.

Širokopasovni dostop (angl. Broadband) omogoča hiter prenos podatkov preko internetnega omrežja, s hitrostmi od 144 kbit/s pa do več 10 ali 100 Mbit/s, odvisno od uporabljene tehnologije. Najpogosteje uporabljene tehnologije so xDSL, dostop preko kableskega modema, optični dostop, UMTS itd. Uporabniki plačujejo za neomejen dostop do storitve mesečno naročnino; njena višina je odvisna od nominalne hitrosti prenosa podatkov posameznega paketa.

Uporabnik klicnega (ozkopasovnega) dostopa je aktivni uporabnik, to je uporabnik, ki je vsaj enkrat v zadnjih 90 dnevih uporabil storitev klicnega dostopa do interneta.

Uporabnik mobilnega omrežja je vsak končni aktivni uporabnik javnega mobilnega telefonskega omrežja, ki ima možnost opravljanja storitev v javnem mobilnem telefonskem omrežju in je lahko ali aktiven končni uporabnik naročnik, ki je v zadnjih 90 dnevih vsaj enkrat plačal naročnino ali opravil kakršno koli storitev v javnem mobilnem telefonskem omrežju, ali aktiven končni uporabnik predplačnik, ki je preko predplačniške kartice SIM v zadnjih 90 dnevih opravil vsaj eno plačljivo storitev (klic, prenos podatkov, SMS, drugo) ali ima napolnjen predplačniški sistem z veljavno vrednostno kartico.

Število zaposlenih je povprečno letno število delovno aktivnih prebivalcev (zaposleni pri pravnih osebah, samozaposleni in zaposleni pri samozaposlenih osebah) v dejavnosti elektronskih komunikacijskih storitev. Izraženo je v številu zaposlenih s polnim delovnim časom. Število oseb, zaposlenih z delovnim časom, krajšim od polnega, se preračuna v število zaposlenih s polnim delovnim časom.

Prihodek - skupaj je prihodek od storitev elektronskih komunikacij, ustvarjen v opazovanem letu. Ne zajema prihodkov od opravljanja drugih dejavnosti. Prihodki ne vključujejo davka na dodano vrednost.

Prihodek od javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji oziroma javno dostopnih telefonskih storitev na fiksni lokaciji zajema prihodke od priključnin, zaračunanih za vzpostavitev novih priključkov, prihodke od naročnin in prihodke od

klicev (krajevni, medkrajevni in mednarodni promet), ter druge prihodke od dostopa do javnega telefonskega omrežja in javno dostopnih telefonskih storitev.

Prihodek od javno dostopnih mobilnih telefonskih storitev zajema prihodke od priključnin, zaračunanih za vzpostavitev novih priključkov, prihodke od naročnin in prihodke od klicev ter prihodke od prenosa podatkov, kot so na primer plačila za širokopasovni dostop, besedilna in nebesedilna sporočila in uporaba protokola WAP. Zajema tudi plačila za prenos in prenehanje storitve in morebitno najemnino za opremo.

Prihodek od storitev medomrežnega povezovanja vključuje prihodek za storitve, s katerimi operater elektronskih komunikacijskih storitev zaradi prenosa govornih in drugih sporočil omogoči drugemu operaterju povezavo med sistemoma operaterjev. Zajema tudi prihodek od vseh storitev, namenjenih medomrežnemu povezovanju, ki ni opredeljen drugje.

Prihodek od zakupljenih vodov zajema provizije od zakupljenih vodov.

Drugi prihodki so prihodki od drugih storitev elektronskih komunikacij, npr.: zagotavljanje storitev radiodifuzije, storitev dostopa do podatkovnih omrežij, storitev z dodano vrednostjo in drugih storitev.

Investicije obsegajo nakupe lastnih osnovnih sredstev v tekočem letu (npr. dokončane in nedokončane gradnje, izdelavo in nakup zgradb, opreme, zemljišč in drugega), namenjene za elektronska komunikacijska omrežja in za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ne glede na to, ali so bile v poročevalskem letu plačane ali ne, in tudi vlaganja v posodobitve, rekonstrukcije in obnove ter nabavno vrednost osnovnih sredstev v finančnem zakupu (lizing).

Promet iz fiksnih v fiksna omrežja je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev fiksne telefonije in ki ga ti operaterji posredujejo v javna telefonska omrežja na fiksni lokaciji v Republiki Sloveniji, vključno s prometom v lastnem omrežju. Promet, ki ga je operater posredoval izbranemu ali predizbranemu operaterju, se šteje za promet izbranega ali predizbranega operaterja. Zajema prenos govora preko internetnega protokola. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet iz fiksnih v mobilna omrežja je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev fiksne telefonije in ki ga ti operaterji posredujejo v javna telefonska mobilna omrežja v Republiki Sloveniji. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet v lastnem mobilnem omrežju je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev mobilne telefonije in ki poteka samo znotraj operaterjevega javnega telefonskega omrežja. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet iz mobilnega v drugo mobilno omrežje je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev mobilne telefonije in ki ga ti operaterji posredujejo v javna mobilna telefonska omrežja v Republiki Sloveniji, razen prometa v lastnem omrežju. Promet v mobilna omrežja, ki ga je operater posredoval izbranemu ali

predizbranemu operaterju, se šteje za promet izbranega ali predizbranega operaterja. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet iz mobilnega v fiksno omrežje je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev mobilne telefonije in ki ga ti operaterji posredujejo v javna fiksna telefonska omrežja v Republiki Sloveniji. Promet v fiksna omrežja, ki ga je operater posredoval izbranemu ali predizbranemu operaterju, se šteje za promet izbranega ali predizbranega operaterja. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet iz mednarodnih omrežij je mednarodni fiksni ali mobilni dohodni telefonski promet, ki izvira v tujini in se končuje v omrežju operaterja v Republiki Sloveniji. Promet je izražen s trajanjem klicev.

Promet v mednarodna omrežja je telefonski promet, ki ga ustvarjajo končni uporabniki operaterjev in ki ga ti operaterji posredujejo iz lastnega javnega telefonskega omrežja v omrežja v tujini. Promet, ki ga je operater posredoval izbranemu ali predizbranemu operaterju, se šteje za promet izbranega ali predizbranega operaterja. Promet je izražen s trajanjem klicev.

SMS pomeni število odposlanih črkovno-številčnih sporočil s pomočjo mobilnih telefonov ali dlančnikov.

Poslovni uporabnik je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki uporablja javno dostopne telefonske storitve.

Zasebni uporabnik (gospodinjstvo) je fizična oseba, ki uporablja javno dostopne telefonske storitve. Podjetniki posamezniki niso zajeti.

7. POJASNILA

7.1 OBDELAVA PODATKOV

STATISTIČNO UREJANJE PODATKOV

Podatke ročno logično in računsko preverimo, predvsem vsote in večja odstopanja s preteklimi leti. Agregirane vrednosti se morajo ujemati z vsoto individualnih vrednosti, kar se v praksi pri nekaterih spremenljivkah pred objavo ne dogaja. AKOS pred objavo lahko zagotovi le agregirane podatke, medtem ko individualni zapisi v tem roku še niso dokončno prečiščeni. Tako na SURS-u velikokrat ni možno izvesti popolne logične kontrole. V praksi se prav tako dogaja, da se napake na AKOS-u odkrijejo šele po SURS-ovi objavi; tako smo imeli do leta 2015 mnogo nerednih revizij rezultatov za nazaj. Od leta 2015 to rešujemo z objavo začasnih podatkov, ki postanejo končni po enem letu, kasneje pa popravkov ne upoštevamo več, razen v primeru večjih razlik. Ker do napak večinoma prihaja na strani operaterjev, si AKOS v prihodnje želi vzpostaviti boljši sistem za logično kontrolo podatkov, prav tako pa delajo tudi na izobraževanju svojih poročevalskih enot. Uvajajo postopke pomoči in nadzora (več telefonskih pogovorov s poročevalskimi enotami, predizpolnjena siva polja v vprašalniku s predhodnimi podatki). Če je poročevalska enota napačno poročala, mora

sama vnesti popravke v vprašalnik. Na ta način se AKOS zavaruje pred morebitnimi obtožbami o prirejanju podatkov.

Na SURS-u imputacij ne izvajamo. V primeru neodgovora enote in spremenljivke AKOS uporabi imputacijo podatkov po zgodovinski metodi (iz predhodnega leta). Ti podatki se na AKOS-u naknadno revidirajo naslednje leto, ko poročevalska enota sporoči dejanski podatek.

Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

7.2 DRUGA POJASNILA

V matrikah in agregiranih tabelah:

- Odhodni klici s fiksne lokacije po statusu uporabnika in po vrsti omrežja, Slovenija, četrtno,
- Odhodni promet s fiksne lokacije po statusu uporabnika in po vrsti omrežja, Slovenija, četrtno,
- Odhodni klici iz mobilnega omrežja po statusu uporabnika in po vrsti omrežja, Slovenija, četrtno,
- Odhodni promet iz mobilnega omrežja po statusu uporabnika in po vrsti omrežja, Slovenija, četrtno,
- Prihodek od storitev elektronskih komunikacij – skupaj, letno

se seštevki odhodnih klicev in prometa zaradi zaokroževanja na 1000 ne ujemajo vedno.

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Letno:

- Prva objava (Informacijska družba, Elektronske komunikacijske storitve):
»Poslovanje podjetij v telekomunikacijskem sektorju, Slovenija, letno«,
- Evropska komisija.

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasni podatki postanejo končni po enem letu. Redne napovedane revizije se pojavljajo zaradi vključitve novega/popolnejšega/dodatnega vira podatkov.

Revidiranje podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, ne dosegajo pa kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnim zajemom. Podatke revidiramo, ker lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno prispevajo h kakovosti odločanja na podlagi podatkov in ker so zaradi rokov objave, določenih z evropsko zakonodajo, objavljeni na podlagi nepopolnega zajema kot manj natančni.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Standardno poročilo o kakovosti za raziskovanje
  - Četrtno in letno statistično raziskovanje o elektronskih komunikacijskih storitvah (KO-TEL/ČL/L),
področje: Razvoj in tehnologija, podpodročje: Informacijska družba
področje: Trgovina in storitva, podpodročje: Storitve elektronskih komunikacij
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnavigacija/metode-in-klasifikacije/porocila-o-kakovosti>
- Letno poročilo o kakovosti za raziskovanje
  - Četrtno in letno statistično raziskovanje o elektronskih komunikacijskih storitvah (KO-TEL/ČL/L),
področje: Razvoj in tehnologija, podpodročje: Informacijska družba
področje: Trgovina in storitva, podpodročje: Storitve elektronskih komunikacij
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnavigacija/metode-in-klasifikacije/porocila-o-kakovosti>
- Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/2012, 110/2013, 40/2014 - ZIN-B in 54/2014 - odl. US in 81/2015)
<https://www.uradni-list.si/1/content?id=111442>
- Četrtna poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij (AKOS)
<http://www.akos-rs.si/cetrtna-porocila>